ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

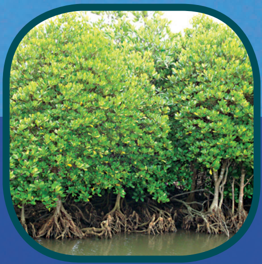

ក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិស័យជលផល ៖ ២០១៥ - ២០២៤

ជលផលសម្រាប់អនាគត

៤
វគ្គ

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

© ២០១៥ រដ្ឋបាលជលផល ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ កម្ពុជា

បុព្វកថា

ក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិស័យជលផលឆ្នាំ២០១០-២០១៩ត្រូវបានរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាអនុម័តជាផ្លូវការ ហើយបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់ទី៣ស្តីពី កំណើនការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិឆ្នាំ២០១៤-២០១៨។ លើសពីនេះ ក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិស័យជលផលឆ្នាំ ២០១០-២០១៩ គឺជាផែនការមេសម្រាប់ដាក់បញ្ចូលជាមួយនឹងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ដែលកម្មវិធីជលផលត្រូវបានដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះ គឺតំណាងឱ្យផែនការគ្រប់គ្រងវិស័យជលផលជាតិ។

បន្ទាប់ពីមានការអនុម័តលើក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិស័យជលផលឆ្នាំ២០១០-២០១៩ រួចមក រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានអនុវត្តនូវកំណែទម្រង់វិស័យជលផលបានយ៉ាងល្អប្រសើរ។ កំណែទម្រង់វិស័យជលផលស៊ីជម្រៅក្នុងឆ្នាំ២០១២ គឺជាព្រឹត្តិការណ៍ដ៏សំខាន់បំផុតក្នុងកំណែទម្រង់វិស័យជលផលដែលបានអនុវត្តជាបន្តបន្ទាប់កន្លងមក ក្នុងនោះរាជរដ្ឋាភិបាលបានសម្រេចលុបចេញទាំងស្រុងនូវឡូត៍នេសាទបឹងព្រៃកដែលនៅសល់ទាំង៨០។ កំណែទម្រង់នេះរួមមាន ការផ្ទេរសិទ្ធិ និងការទទួលខុសត្រូវដល់សហគមន៍នេសាទ ក្នុងការសហការគ្រប់គ្រងធនធានជលផល។ ដើម្បីគាំទ្រដល់កំណែទម្រង់វិស័យជលផល រដ្ឋបាលជលផលបានធ្វើការងារយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងសហគមន៍នេសាទ ដោយបានគាំទ្រនិងជួយសម្របសម្រួលរៀបចំសហគមន៍នេសាទបានជាង៥១៦សហគមន៍។

ចាប់តាំងពីក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិស័យជលផលឆ្នាំ២០១០-២០១៩ ត្រូវបានអនុម័តរួចមកមានកត្តាខាងក្រៅដែលជះឥទ្ធិពលមកលើវិស័យជលផលកាន់តែមានការកើនឡើង។ កត្តាដែលជះឥទ្ធិពលទាំងនេះរួមមាន ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការសាងសង់ទំនប់ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តនានា ការគ្រប់គ្រងដីនិងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច រួមទាំងការបង្កើតឡើងនូវសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន។ ក្រៅពីនេះ ក៏មានការប្រែប្រួលនូវគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាយេនឌ័រ បញ្ហាកុមារ និងយុវជនផងដែរ។ កំណែទម្រង់គោលនយោបាយដ៏មានសារៈ

សំខាន់នេះ គឺជាការបង្កើននូវការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការធ្វើពាណិជ្ជនីយកម្ម និងការអភិវឌ្ឍកសិឧស្សាហកម្ម នៅក្នុងវិស័យកសិកម្ម។ ទោះបីជា ក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិស័យជលផលឆ្នាំ២០១០-២០១៩ នៅមានសុពលភាពក៏ដោយ ប៉ុន្តែដោយមានការប្រែប្រួលនូវបរិយាកាសគោលនយោបាយនិងសេដ្ឋកិច្ចនោះ ការកែសម្រួលនិងការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិស័យជលផលឆ្នាំ ២០១០-២០១៩ ឱ្យបានសមស្រប គឺជាការចាំបាច់។

ក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិស័យជលផលឆ្នាំ២០១០-២០១៩ រួមមាន៣វគ្គដែលក្នុងនោះវគ្គទី១ មានចំណងជើងថា "ជលផលសម្រាប់អនាគត" គឺជាឯកសារសំខាន់និងជាឯកសារគោលសម្រាប់ការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនេះ។ ចំណែកវគ្គទី២ គឺផ្តល់នូវ "ព័ត៌មានជាសារវតា" និងវគ្គទី៣ គឺរៀបរាប់អំពី " ក្រមប្រតិបត្តិជលផលកម្ពុជា (កាំកូដ)" ។

ក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិស័យជលផលវគ្គទី៤ ឆ្នាំ២០១៥-២០២៤ ដែលត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនេះ រួមមានខ្លឹមសារបញ្ជាក់អំពី សមិទ្ធផលសម្រេចបាននៃវិស័យជលផលក៏ដូចជាសក្តានុពលនាពេលបច្ចុប្បន្ន បញ្ហាប្រឈម និងការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពអភិក្រមជាយុទ្ធសាស្ត្រ សំដៅសម្រេចបាននូវទស្សនវិស័យរបស់វិស័យជលផល។ លើសពីនេះ សូចនាករកម្រិតលទ្ធផលសម្រេចនៃក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិស័យជលផល ត្រូវបានកែសម្រួលនិងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពឱ្យបានស្របជាមួយនឹងសកម្មភាពជាអាទិភាពនាពេលបច្ចុប្បន្ននៃវិស័យជលផល ដោយរួមទាំងក្របខ័ណ្ឌដែលមាននៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០១៤-២០១៨។

រាជធានីភ្នំពេញថ្ងៃទី..........ខែ................ឆ្នាំ២០១៥

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត អ៊ុក រ៉ាប៊ុន

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

មាតិកា

បុព្វកថា...ក

ពាក្យបំព្រួញ...ង

១.សេចក្តីផ្តើម...១

២. សមិទ្ធផលសម្រេចបាននៃវិស័យជលផលឆ្នាំ២០០៩-២០១៤...៣

៣. សក្តានុពលនិងបញ្ហាប្រឈមនៃវិស័យជលផលកម្ពុជា...៧

ការនេសាទនិងការគ្រប់គ្រង ៨

វារីវប្បកម្មៈ ទឹកសាបនិងសមុទ្រ...៩

ខ្សែសង្វាក់ផលិតកម្មជលផល...១០

ការធ្វើនិយតកម្មនិងសេវាកម្ម...១០

៤. អភិក្រមជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃវិស័យជលផល...១៣

ទស្សនវិស័យសម្រាប់វិស័យជលផល...១៣

ក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិស័យជលផលនិងក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយទូលំទូលាយ................១៤

យុទ្ធសាស្ត្រវិស័យជលផលផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់...១៨

ការនេសាទនិងការគ្រប់គ្រង...២១

វារីវប្បកម្មទឹកសាបនិងសមុទ្រ...២៨

ខ្សែសង្វាក់ផលិតកម្មជលផល...៣២

ការធ្វើនិយតកម្មនិងសេវាកម្ម...៣៦

៥.ការអនុវត្តអភិក្រមជាយុទ្ធសាស្ត្រ...៤១

អភិក្រមផ្អែកតាមកម្មវិធី...៤១

ការសម្របទៅនឹងការប្រែប្រួល...៤២

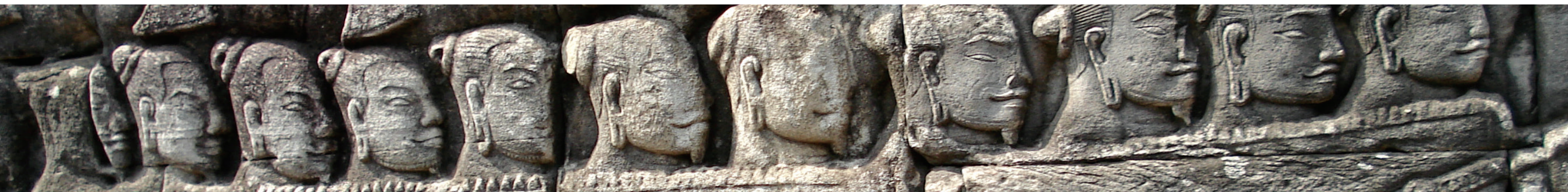

ការចាត់អាទិភាពតាមគោលការណ៍អភិវឌ្ឍន៍...៤២

១. កសាងភាពធន់ទ្រាំតាមរយៈការរៀបចំផែនការដែលអាចបត់បែននិងសម្របតាមកាលៈទេសៈ.................៤៣

២. ផ្អែកលើភ័ស្តុតាងដែលមានមូលដ្ឋានជាក់លាក់ ការទទួលខុសត្រូវនិងតម្លាភាព.................................៤៣

៣. ប្រតិបត្តិការនៅគ្រប់កម្រិត...៤៤

៤. ដោះស្រាយនូវភាពប្រទាំងប្រទើសរវាងគោលដៅនានានិងធានាបាននូវភាពប្រទាក់ក្រឡាគ្នា..................៤៥

៥. ធានាបាននូវនិរន្តរភាពនៃមុខងាររបស់ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី...៤៦

៦.លើកកម្ពស់សិទ្ធិស្របច្បាប់និងការទទួលខុសត្រូវរបស់សហគមន៍និងបុគ្គលនីមួយៗ.............................៤៦

៧. ដោះស្រាយនូវតម្រូវការនិងឆ្លើយតបទៅតាមបំណងប្រាថ្នារបស់សហគមន៍..៤៧

៨. ស្វែងយល់អំពីភាពពឹងអាស្រ័យនៅក្នុងវិស័យនិងធ្វើឱ្យមានតុល្យភាពជាមួយនឹងជម្រើសមុខរបរ.............៤៧

៩. គិតគូរអំពីការចំណាយនិងផលចំណេញ ដោយរក្សាបាននូវនិរន្តរភាពនិងសមធម៌..............................៤៨

១០. ការកសាងសមត្ថភាព...៤៩

ឧបសម្ព័ន្ធ១៖ បរិយាកាសគោលនយោបាយដែលមានឥទ្ធិពលដល់ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិស័យ
ជលផលឆ្នាំ២០១៥-២០២៤..៥៤

គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព...៥៤

យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣ សម្រាប់កំណើនការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព......................៥៧

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ ....៥៩

ទស្សនវិស័យសម្រាប់ឆ្នាំ២០៣០ និងការអភិវឌ្ឍន៍បៃតង ៦១

គោលនយោបាយស្តីពី ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ៦២

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ៦៣

ឧបសម្ព័ន្ធ២៖ ការណែនាំអំពីសូចនាករនៃក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិស័យជលផលនិងចំណុចដៅ...៦៤

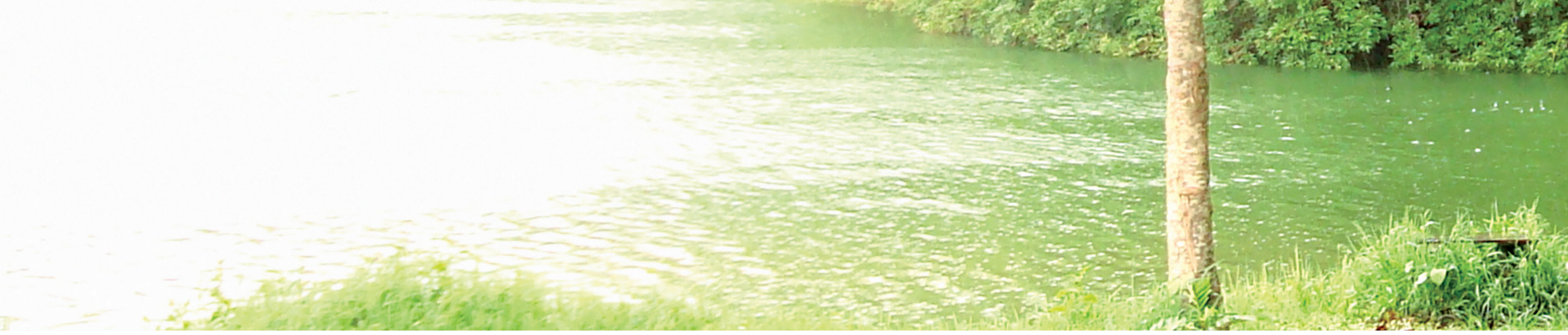

ពាក្យបំព្រួញ

ASDP	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម
AEC	សហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន
CamCode	ក្រមប្រតិបត្តិជលផលកម្ពុជា (កាំកូដ)
CCCSP	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពី ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា
CCRF	ក្រមប្រតិបត្តិសម្រាប់ការទទួលខុសត្រូវនៃវិស័យជលផល
CFi	សហគមន៍នេសាទ
CFR	ស្រះជម្រកត្រីសហគមន៍
CITES	អនុសញ្ញាស្តីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើប្រភេទសត្វ និងរុក្ខជាតិដែលកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់
EU	សហគមន៍អឺរ៉ុប
FAO	អង្គការស្បៀងនិងកសិកម្មនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ
FiA	រដ្ឋបាលជលផល
GDP	ផលិតផលសរុបក្នុងស្រុក
GGMP	ផែនការមេនៃការអភិវឌ្ឍបៃតង
GMP	ការអនុវត្តអនាម័យល្អក្នុងផលិតកម្ម
HACCP	ការវិភាគអំពីសារជាតិគ្រោះថ្នាក់ និងចំណុចចាំបាច់ត្រូវត្រួតពិនិត្យ
ILO	ការិយាល័យពលកម្មអន្តរជាតិ
IPOA	ផែនការសកម្មភាពអន្តរជាតិ
IUU	ការធ្វើនេសាទខុសច្បាប់ គ្មានរបាយការណ៍ និងគ្មានការអនុញ្ញាត

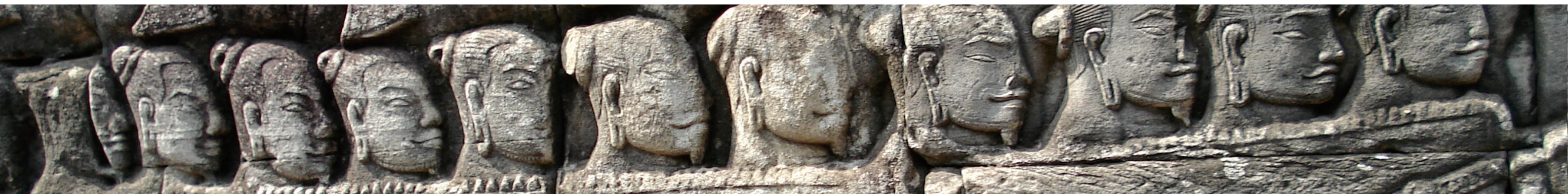

JMI	សូចនាករតាមដានរួមគ្នា
M&E	ការតាមដាននិងការវាយតម្លៃ
MARPOL	អនុសញ្ញាអន្តរជាតិឆ្នាំ១៩៧៣ សម្រាប់ការការពារជាតិពុលដែលបណ្ដាលមកពីនាវា ដោយត្រូវបានកែសម្រួលដោយពិធីសារឆ្នាំ១៩៧៨
MAFF	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
MRC	គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ
NADS	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្មជាតិ
NGGR	ផែនទីបង្ហាញផ្លូវនៃការអភិវឌ្ឍន៍បៃតង
NGO	អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល
NSDP	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ
PBA	អភិក្រមផ្អែកតាមកម្មវិធី
REDD	ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នពីការបាត់បង់និងការរេចរឹលព្រៃឈើ
RGC	រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
RS III	យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣
SDG	គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព
SEAFDEC	មជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ជលផលតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍
SPF	ក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិស័យជលផល
SPS	អនាម័យនិងភូតគាមអនាម័យ
TWGFi	ក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះស្ដីពីកំណែទម្រង់វិស័យជលផល
UNCLOS	អនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្ដីពីច្បាប់សមុទ្រ

១

សេចក្តីផ្តើម

វិស័យជលផល គឺជាវិស័យមួយដ៏មានសារៈសំខាន់យ៉ាងខ្លាំងចំពោះជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា។ ក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្រ្តសម្រាប់វិស័យជលផលឆ្នាំ២០១០-២០១៩ ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីគ្រប់គ្រងវិស័យជលផលដោយផ្តល់នូវប្រយោជន៍ដ៏ច្រើនបំផុត និងធានាបាននូវនិរន្តរភាពនៃការរួមចំណែក ចំពោះការអភិវឌ្ឍជាតិ។ នេះគឺជាផ្នែកមួយនៃអភិក្រមផ្នែកលើកម្មវិធីដ៏ទូលំទូលាយមួយសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងវិស័យ ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីជាមគ្គុទេសក៍ដល់ការជួយគាំទ្ររបស់ម្ចាស់ជំនួយឱ្យបានស្របជាមួយនឹងផែនការអាទិភាព និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ហើយដើម្បីធ្វើសមាហរណកម្មសមាសភាពផ្សេងៗនៅក្នុងវិស័យជលផលទៅក្នុងយុទ្ធសាស្រ្តដ៏មានប្រសិទ្ធភាពដែលស្របនឹងដំណើរការនៃការអភិវឌ្ឍដ៏ទូលំទូលាយ។ អភិក្រមផ្នែកលើកម្មវិធីរបស់វិស័យជលផលនៅកម្ពុជា គឺជាកម្មវិធីមួយដែលត្រូវបានអនុវត្តនិងមានដំណើរការទទួលបានជោគជ័យ ជាក់ស្តែងដូចជាការកើនឡើងនូវប្រសិទ្ធភាពនៃជំនួយចំពោះវិស័យនិងការគាំទ្រ ក៏ដូចជាការពង្រឹងនូវភាពជាម្ចាស់នៅក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍ។

ឯកសារនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីកែសម្រួលឱ្យកាន់ប្រសើរឡើងនូវខ្លឹមសាររបស់ផែនការយុទ្ធសាស្រ្តសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍វិស័យជលផលនៅកម្ពុជានិងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងគោលនយោបាយនិងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងបរិស្ថាននៅក្នុងប្រទេសនិងនៅក្នុងតំបន់។

ការជះឥទ្ធិពលពីកត្តាខាងក្រៅមកលើវិស័យជលផល គឺប្រែប្រួលពីមួយពេលទៅមួយពេល ដូចនេះក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយជាតិត្រូវមានការវិវឌ្ឍ ដើម្បីឆ្លើយតបបានទៅនឹងការជះឥទ្ធិពលដែលកើតមានឡើងមកលើប្រទេសជាតិ សេដ្ឋកិច្ច និងប្រជាពលរដ្ឋ។ យុទ្ធសាស្រ្តចតុកោណដំណាក់កាលទី៣ និងផែនការយុទ្ធសាស្រ្តអភិវឌ្ឍន៍ជាតិឆ្នាំ២០១៤-២០១៨ បានកំណត់នូវរចនាសម្ព័ន្ធយ៉ាងសំខាន់ថ្មីមួយសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ ក្នុងនោះក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្រ្តសម្រាប់វិស័យជលផលចាំបាច់ត្រូវរៀបចំឡើងឱ្យបានសមស្រប និងផ្តល់នូវបរិបទជលផលយូរអង្វែងសម្រាប់ជាមគ្គុទេសក៍ដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យជលផល។ ក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្រ្តដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនេះ (វគ្គទី៤) គឺមានរួមបញ្ចូលនូវគោលនយោបាយកែទម្រង់ស៊ីជម្រៅរបស់វិស័យជលផល ដែលក្នុងនោះរដ្ឋាភិបាលបានសម្រេចលុបឡូត៍នេសាទចំនួន៨០បន្ថែមទៀត ដោយមួយចំនួនប្រគល់ទៅឱ្យសហគមន៍នេសាទធ្វើការគ្រប់គ្រង និងមួយចំនួនរក្សាទុកជាកន្លែងអភិរក្ស។ ការប្រែប្រួលទាំងនេះ រួមជាមួយនឹងការប្រែប្រួលផ្សេងទៀតដូចជាការ